

Het Vakantiedier

Al sinds onheugelijke tijden (sinds Adam?) heeft de Mens er behoefte aan dieren bij namen te noemen. Hierdoor kan hij aan soortgenoten duidelijk maken wat voor lekkers, gevaarlijks of moois hij gezien heeft. Bij deze naamgeving hebben vermoedelijk van het begin af aan ook eigenschappen van de aan te duiden dieren een rol gespeeld. In de Nederlandse benamingen van dieren zijn bijvoorbeeld aanduidingen terug te vinden van kleur (Geelbuikvuurpad, Zwarte rat), van voedsel (Visdief, Eikelmuis), van vorm en omvang (Grote hoefijzerneus, Middelste zaagbek), van plaats van voorkomen (Poelslak, Boomkikker), enz. Een heel aparte categorie van naamgevingen is die waaraan gedragingen van de dieren ten grondslag liggen. Dit levert namen op als loopkever, Draaitor, Tuimelaar, Vroegvlieger, modderkruiper en Kemphaan. Het aparte van deze categorie is dat dit type benamingen alleen lijkt voor te komen bij diergroepen die een voor de Mens duidelijk herkenbaar gedrag ten toon spreiden. Een landslak met een dergelijke Nederlandse naam ken ik bijvoorbeeld niet.

Terwijl ik zo over naamgeving en daaraan soms ten grondslag liggende gedragingen zat na te denken, vroeg ik mij ineens af door welke vorm van gedrag de Mens het best gekarakteriseerd zou kunnen worden. Natuurlijk de Latijnse naam van de Mens Homo sapiens duidt op het feit dat de Mens kan denken. Maar denken is natuurlijk geen gedrag; in het beste geval ligt het aan de handelingen van de Mens ten grondslag. En wie zegt dat de Mens het enige dier is dat kan denken? Gaandeweg drong zich de volgende gedachte bij mij op. Bij de Mens is, dankzij zijn sociale structuren, de mogelijkheid ontstaan om voor langere tijd de dagelijkse strijd om het bestaan de rug toe te keren en gewoon te doen waar hij zin in heeft. Geen enkele andere diersoort kan zich dat in die mate permitteren. Vakantie houden, want daar gaat het om, is dus een typische en unieke uiting van menselijk gedrag dat, als de omstandigheden het toelaten, massaal vertoond wordt. Bij naamgeving van de Mens op grond van z'n gedrag zou dus in alle geval 'vakantie' een rol moeten spelen.

Mijns inziens zou ook de beladen term 'Mens' uit de naamgeving het best kunnen verdwijnen; tenslotte zou dat in principe net zo'n type aanduiding moeten zijn als 'vos' of 'salamander'. Aangezien dit echter niet het geval is, zou wellicht het best eenvoudig gesproken kunnen worden van 'Vakantiedier'. Dit is een heldere benaming voor een diersoort die op het punt staat weer massaal een bepaald gedrag ten toon te spreiden.

Misschien is het goed om, wanneer u dit gedrag gaat vertonen, er toch zo nu en dan even bij stil te staan dat dit voor velen vanzelfsprekende gedrag, zeker mondiaal gezien, voor erg veel soortgenoten (nog) niet is weggelegd en dat vakantie houden als een voorrecht beschouwd kan worden.

A.J. Lever

Jaarstukken 1984

Tijdens de Algemene Ledenvergadering op zondag 2 juni jl. werden de volgende verslagen door de leden goedgekeurd.

Verslag van de algemene ledenvergadering op 3 juni 1984 te Vlodrop

Nadat de voorzitter de vergadering geopend had, deelde de secretaris mee dat bericht van verhindering ontvangen was van de heren dr. A.J. Lever en drs. W.G. Vergoossen.

Vervolgens werd het verslag van de vorige jaarvergadering behandeld en ongewijzigd goedgekeurd. Ook de verslagen over 1983 van de secretaris en van de penningmeester werden ongewijzigd goedgekeurd. Bij het financieel verslag wees de voorzitter er nog op dat de financiële situatie van het Genootschap niet zo rooskleurig is als

uit de jaarrekening zou kunnen blijken. Het kleine overschot over 1983 werd toegevoegd aan de voorzieningen ten behoeve van het jubileum in 1985. De snelheid waarmee de uitgaven stijgen staat echter in geen verhouding tot het tempo waarmee de (structurele) inkomsten toenemen. Ook het verslag van de redactie werd zonder wijzigingen goedgekeurd. Bij de mutaties in de samenstelling van het Algemeen Bestuur werden de heren drs. C. Thissen en drs. D.Th. de Graaf bij acclamatie herkozen. Laatstgenoemde zou het secretariaat van de scheidende secretaris, de heer W.J. van der Coelen, overnemen. Mevrouw C. Adams-Kaasra werd gekozen tot bestuurslid waarbij zij de functie van penningmeester overnam van de heer W.P.H. Gilissen, die zich niet herkiesbaar stelde. De vacature voor de heer P. van der Horst die zich niet herkiesbaar stelde werd in afwachting van

een kandidatuur uit Noord-Limburg niet opgevuld. Zowel de heer Van der Horst als de heren Van der Coelen en Gilissen werden daarna door de voorzitter namens het gehele Genootschap uitvoerig bedankt.

De aftredende redactieleden, mevrouw drs. F.N. Dingemans-Bakels en de heer drs. A.W.F. Meijer, werden bij acclamatie herkozen.

De voorzitter memoreerde voorts het 75-jarig bestaan van de Genootschap in 1985 en vroeg de aanwezigen ideeën voor mogelijke activiteiten door te geven aan een daartoe ingestelde lustrumcommissie. Bij de rondvraag ontstond naar aanleiding van een vraag van de heer W. Bult een discussie over het karakter van het Natuurhistorisch Maandblad, waarin velen (ook de redactie) graag wat meer populair-wetenschappelijke artikelen zouden zien naast de wetenschappelijke bijdragen. De aanwezige